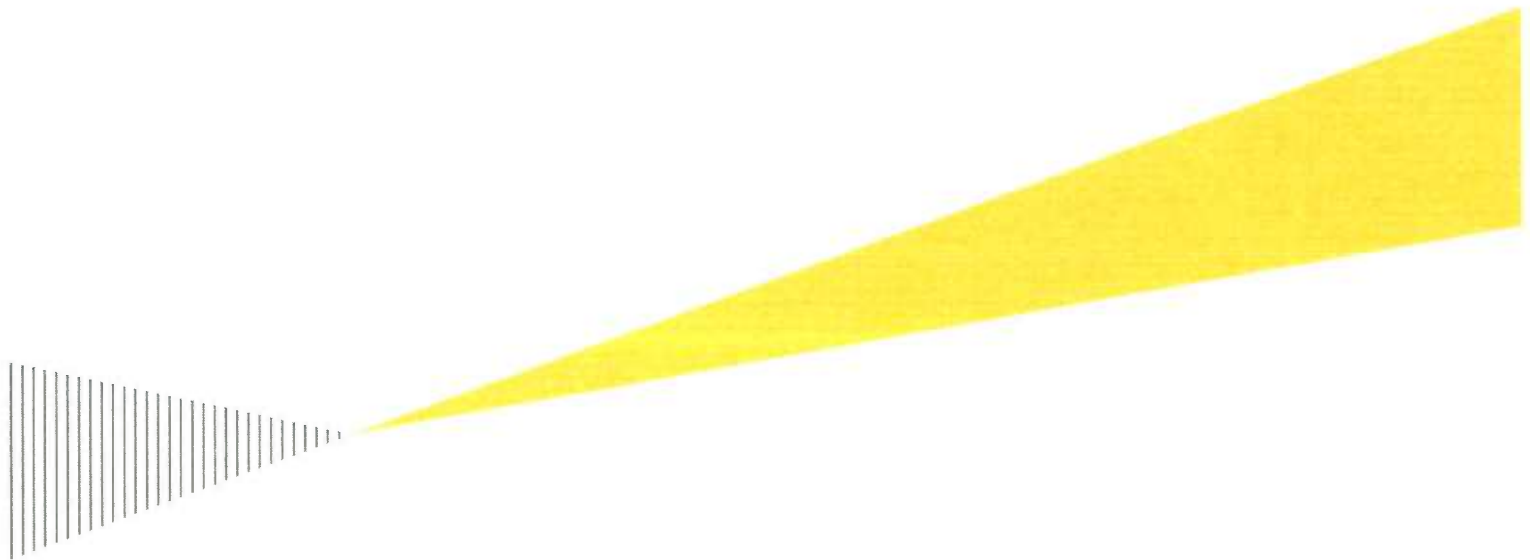

Grästorps kommun

Bokslutsgranskning 2014

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning	1
2. Måluppföljning	2
2.1 Avstämning av finansiella mål.....	2
2.2 Avstämning av verksamhetsmässiga mål	3
2.3 Avstämning av balanskravet	4
2.4 Bedömning av måluppfyllelsen	4
3 Noteringar från granskningen av bokslut och årsredovisning	5
3.1 Kommunens resultat jämfört med föregående år	5
3.2 Kommunens resultat jämfört med budget.....	5
3.3 Driftsredovisningen	5
3.4 Materiella anläggningstillgångar.....	6
3.5 Investeringsredovisning	6
3.6 Resultatutjämningsreserv (RUR)	6
3.7 Hantering av konverteringseffekter i sammanställd redovisning för 2014	7
3.8 Upplysningar i årsredovisningen	7
4. Registeranalys av lönetransaktioner	8

1. Inledning

Vi har i kommunens årsredovisning granskat resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, finansieringsanalyser, driftredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Vår bedömning är att granskat material i huvudsak, med beaktande av nedanstående kommentarer, överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed och att bokslutet och årsredovisningen i alla väsentliga delar är korrekt upprättat och ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Det framgår i årsredovisningen under redovisningsprinciperna att kommunen gör vissa avsteg från lagkrav och rekommendationer.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2014 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2014 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt ge förslag till förbättringar.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomienheten.

2. Måluppföljning

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner att:

- ▶ kommunfullmäktige skall fastställa mål för "god ekonomisk hushållning"
- ▶ uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ kommunens revisorer skall granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning skall styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar såväl finansiella mål som verksamhetsmål och det är endast av kommunfullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen skall utvärdera uppfyllelsen av de mål Kommunfullmäktige fastställt. Därefter skall revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Även kravet på balans mellan intäkter och kostnader, det vill säga balanskravet, är lagstadgat. Avstämning av balanskravet skall göras i delårsrapport och årsredovisning.

Grästorps kommuns styrmodell bygger på målstyrning. Syftet med styrmodellen är att tydliggöra vad som är prioriterade mål och säkerställa att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna så att kommunens vision och mål uppfylls. Resursfördelning görs utifrån prioriterade mål och uppföljningar för att säkerställa god ekonomisk hushållning. Utifrån visionen beslutar kommunfullmäktige om vilka övergripande prioriterade mål som skall gälla. Målen blir mätbara genom att koppla mått till alla mål. Kommunens verksamheter styrs, planeras och följs upp utifrån fyra perspektiv; kund/medborgare, verksamhet, personal och ekonomi.

Av kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv framgår att *"med utgångspunkt från de beslutade fullmäktigemålen för verksamheten ska en samlad analys göras utifrån god ekonomisk hushållning. En bedömning sker av varje beslutat fullmäktigemål (totalt sex olika mål, exklusive resultatmålet). I den samlade analysen av verksamhetsmålen ska framgå om måluppfyllelsen är tillräcklig för att uppfylla god ekonomisk hushållning"*.

Av kommunens årsredovisning för 2014 framgår ett avsnitt avseende god ekonomisk hushållning. I avsnittet lämnas en bedömning av de finansiella målen, dock lämnas ingen sammanfattande analys av de verksamhetsmässiga målen. Detta görs i separat avsnitt.

2.1 Avstämning av finansiella mål

I årsredovisningen framgår en sammanfattande analys av måluppfyllelse för de finansiella målen. Vidare görs en bedömning om kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning sett ur ett finansiellt perspektiv. Analysen och bedömningen görs utifrån fem olika finansiella

mål som återfinns i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning varav ett motsvarar resultatmålet i budget för 2014:

- Resultat (resultatmål) – resultatet ska minst utgöra två procent av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem.
- Beredskap (finansiell reserv) – en finansiell reserv skall finnas i finansförvaltningen som varje budgetår ska uppgå till genomsnittet av den samlade avvikelsen på verksamhetsnivå under den senaste femårsperioden.
- Risk (riskanalys) – risktagandet ska begränsas genom värdering av risker och borgensåtaganden.
- Likviditet (betalningsberedskap) – betalningsberedskapen ska uppgå till minst 85 %.
- Finansiering (självfinansierade investeringar) – Grästorps kommun ska över tid egenfinansiera investeringar i kommunens anläggningar. Vid uppkomna differenser ska det regleras via resultatnivån.

Årsredovisningen innehåller även underlag för bedömning för de respektive finansiella målen. I årsredovisningen anges att *”resultatet för 2014 visade en förbättring av det finansiella och ekonomiska resultatet för kommunen. Samtliga områden som definierar god ekonomisk hushållning i Grästorp uppfylldes, med undantag av för området investeringar - självfinansiering”*.

Kommunstyrelsen bedömer utifrån den samlade analysen av de finansiella målen att kommunen under 2014 uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning för de finansiella målen.

2.2 Avstämning av verksamhetsmässiga mål

Kommunfullmäktige har för 2014 antagit sju prioriterade mål, varav fem är verksamhetsmässiga och två är ekonomiska. De prioriterade målen är nedbrutna i 25 mått, vilka skall kunna jämföras över tid och med andra kommuner.

Måtten anges i årsredovisningen med grönt, gult eller rött, beroende på om målet är uppnått (grönt), delvis uppnått (gult) eller inte uppnått (rött). Av ovanstående 25 mått bedöms 15 stycken som uppnådda, 4 stycken som är delvis uppnådda och 6 stycken som inte uppnådda. Årsredovisningen innehåller även underlag för bedömning för de respektive nedbrutna målen. Utöver bedömning av måluppfyllelse vad gäller de nedbrutna måtten saknas enskild analys för de fem verksamhetsmässiga målen.

Av årsredovisningen framgår en sammanfattande analys och bedömning av de verksamhetsmässiga målen i förhållande till god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen bedömer att de övergripande fullmäktigemålen antingen uppnåddes eller hade en positiv utveckling med undantag för hemtjänsten. Utifrån analysen bedömer kommunstyrelsen att Grästorp uppfyllde kravet på god ekonomisk hushållning, inte bara för de finansiella målen utan även för de verksamhetsmässiga målen.

2.3 Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsresultat från försäljningar av anläggningstillgångar exkluderas.

Avstämning mot balanskravet:

Mnkr	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen	6,8
Justering för realisationsresultat	-0,5
Positivt balansresultat	6,3

Kommunen redovisar ett realisationsresultat om 0,5 mnkr från försäljning av anläggningstillgångar. Vid vår granskning har vi konstaterat att det lagstadgade balanskravet är uppfyllt.

2.4 Bedömning av måluppfyllelsen

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 9 a § granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vi kan konstatera att balanskravet och fyra av fem finansiella mål är uppfyllda men inte samtliga verksamhetsmässiga mål. Kommunstyrelsen bedömer utifrån en samlad analys av såväl de finansiella målen som verksamhetsmässiga målen att kommunen uppfyllde kravet på god ekonomisk hushållning. Vi bedömer, utifrån avrapportering i årsredovisningen, att resultatet i all väsentlighet är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Vi delar således styrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnåtts. Däremot anser vi att rapporteringen i årsredovisningen kan tydliggöras genom att den samlade analysen av de verksamhetsmässiga målen presenteras i avsnittet om god ekonomisk hushållning.

3 Noteringar från granskningen av bokslut och årsredovisning

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget. Under året har även en registeranalys utförts av kommunens lönetransaktioner, se vidare under stycke 4.

3.1 Kommunens resultat jämfört med föregående år

Kommunen redovisar ett positivt resultat om 6,8 mnkr, att jämföra med föregående års resultat om 6,5 mnkr. Föregående års resultat påverkades av en jämförelsestörande intäkt om 5,3 mnkr avseende återbetalda premier från AFA Försäkring. Bland jämförelsestörande kostnader föregående år fanns en retroaktiv elkostnad om 3,7 mnkr för Lunneviområdet där kommunen efter tvist förlikats med leverantören. För 2014 har kommunen genomfört en partiell inlösen av ansvarsförbindelsen om 4,4 mnkr som belastat årets resultat.

Skatteintäkterna har ökat från 211,0 mnkr till 215,8 mnkr, en ökning på 4,8 mnkr. De generella statsbidragen har samtidigt ökat från 65,0 mnkr till 71,3 mnkr, en ökning med 6,3 mnkr. Totalt har således skatteintäkter och statsbidrag ökat med 11,1 mnkr netto jämfört med föregående år.

I förhållande till föregående år har verksamhetens nettokostnader ökat med 11,1 mnkr, vilket motsvarar ca 4 %. Den enskilt största kostnadsposten är personalrelaterade kostnader. Kostnader för löner, sociala avgifter samt pensioner är 10,7 mnkr högre mot föregående år, vilket till stor del utgörs av den partiella inlösen av ansvarsförbindelsen enligt ovan. Kostnaden för befintlig personal har ökat med ca 3 %.

3.2 Kommunens resultat jämfört med budget

Årets resultat är 1,1 mnkr bättre än budget. Verksamheterna redovisar en positiv budgetavvikelse på +0,9 mnkr, se ytterligare nedan under "Driftsredovisningen".

Finansförvaltningen redovisar ett överskott gentemot budget på +0,1 mnkr (inklusive avskrivningar). I resultatet ingår kostnaden för den partiella inlösen av ansvarsförbindelsen om 4,4 mnkr. Kostnaden har till väsentlig del finansierats av finansförvaltningens budgeterade reserv om 2,9 mnkr.

3.3 Driftsredovisningen

Verksamheterna redovisar för 2014 en total positiv avvikelse gentemot budget på +0,9 mnkr. Det är främst teknisk verksamhet samt bildningsverksamhet som står för de största avvikelserna på -0,6 mnkr respektive +0,8 mnkr. Underskottet på teknisk verksamhet förklaras främst av en översvämningskostnad där kostnaden översteg

försäkringsersättningen med ca 1 mnkr. Bildningsverksamhetens överskott om 0,8 mnkr kan främst förklaras av kostnadseffektiviseringar och högre intäkter än budget.

Vi noterar särskilt det faktum att teknisk verksamhet samtliga år sedan 2000 redovisar en negativ avvikelse gentemot budget. Kommunen skriver i årsredovisningen att *"Det är värt att notera att om engångskostnaderna inte hade drabbat den tekniska verksamheten, så skulle samtliga verksamheter redovisa ett positivt resultat mot budget för 2014"*.

Vi noterar med tillfredsställelse att kommunstyrelsen varit mer aktiv i sitt uppföljningsansvar beträffande åtgärdsplaner för att verksamheterna skall kunna hålla sina åtgärdsplaner. Vi noterar samtidigt att teknisk verksamhet fortfarande uppvisar negativa resultat även om utvecklingen går åt rätt håll om de jämförelsestörande posterna exkluderas för 2013 och 2014.

3.4 Materiella anläggningstillgångar

Fr.o.m. räkenskapsåret 2014 gäller den nya rekommendationen RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Enligt rekommendationen ska komponentavskrivning tillämpas när olika komponenter i en anläggningstillgång har väsentligt olika nyttjandeperioder. Kommunen har påbörjat ett arbete avseende komponentavskrivning, men tillämpar inte detta ännu.

3.5 Investeringsredovisning

Totala investeringar 2014 uppgick till 54,2 mnkr där den klart största investeringen avsåg fortsatt ombyggnaden av Centralskolan för 44,5 mnkr. Ursprunglig investeringsbudget uppgick inför 2014 till 56,4 mnkr men genom en rad ombudgeteringar uppgick den totala investeringsbudgeten till 59,6 mnkr, vilket innebar en slutlig positiv avvikelse gentemot budget på 5,4 mnkr. Nettoinvesteringarna 2014 var de högsta någonsin för kommunen under ett enskilt budgetår; hela 42,4 mnkr högre än 2013. Investeringarna medförde att kommunens lånefinansiering ökade med 35,5 mnkr.

Budgeterade investeringar för 2015-2017 uppgår till 60,6 mnkr, vilket sannolikt kommer att öka kommunens låneskuld. Med tanke på storleken på kommande års budgeterade investeringar rekommenderar vi särskilt kommunen att beakta ökade kostnader för avskrivningar och ränta samt analysera de eventuella risker kommuner står i samband med detta, som till exempel förändrade räntenivåer.

3.6 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Från och med den 1 januari 2013 finns det enligt kommunallagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas i balanskravsutredningen för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel.

För 2014 har kommunen reserverat ytterligare ca 0,5 mnkr till tidigare 3 mnkr (2010-2013). Totalt finns nu 3,5 mnkr reserverat i kommunens resultatutjämningsreserv.

RUR synliggörs inte i resultaträkningen utan i den till bokföringen sidordnade balanskravsutredningen. I balansräkningen specificeras RUR som en delpost till det egna kapitalet.

3.7 Hantering av konverteringseffekter i sammanställd redovisning för 2014

Fjärrvärmebolaget, GFAB, tillämpar från och med 2014 BFNAR 2012:1 (K3). Övergången till K3 har inte gett någon konverteringseffekt för 2013 års siffror i resultat- och balansräkning.

3.8 Upplýsningar i årsredovisningen

I samband med vår granskning av årsredovisningen har vissa noteringar gjorts där upplýsningar som krävs enligt lag eller rekommendation inte lämnats. Se bilaga 1 för en förteckning över noteringarna.

4. Registeranalys av lönetransaktioner

Personalrelaterade kostnader utgör den enskilt största kostnaden för kommunen. På uppdrag av kommunrevisorerna har vi för året utfört en särskild registeranalys för perioden 2014-01-01 – 2014-10-31. Via ett särskilt registeranalysprogram har transaktionerna analyserats och stickprovsmässig granskning har därefter skett av avvikande poster.

Avvikelser har bland annat sorterats efter:

- Större enskilda transaktioner överstigande 50 tkr
- Stora eller avvikande totala bruttolönebelopp under hela perioden
- Orimliga källskatteavdrag överstigande 50 % eller understigande 23 % av bruttolön
- Dubbla poster
- Enstaka lönearter

Våra stickprov har bland annat innefattat att granska lönespecifikationer, anställningsavtal och avgångsvederlag. För samtliga testade poster har kommunen kunnat presentera tillfredställande svar och underlag. Med utgångspunkt från granskningen har vi ett bra underlag för att uttala oss om kommunens personalkostnader. Granskningen ger även, tillsammans med vår löpande granskning, ett bra underlag för att uttala oss om den interna kontrollen avseende löneprocessen. Vår granskning har bekräftat vår bedömning om att personalkostnaderna i årsredovisningen är fria från väsentliga fel.

Göteborg 2015-04-09

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Marcus Gustafson
Revisor
Ernst & Young AB

Bilaga 1

Följande noteringar avseende årsredovisningen har gjorts:

- Vi rekommenderar kommunen att utvidga noterna med information avseende koncernen (den sammanställda redovisningen)
- Vi rekommenderar kommunen att komplettera den sammanställda redovisningen med en kassaflödesanalys
- Förvaltningsberättelsen saknar information om kommunens förväntade utveckling (LKR 4:1; 3.2c)
- En analys av den ekonomiska utvecklingen i koncernföretagen, bl a innehållande en bedömning av affärs- och marknadsrisker samt finansiella risker saknas (RKR 8.2; 7.11)
- För varje slag av ansvarsförbindelse på balansdagen, såvida inte sannolikheten för en reglering av en ansvarsförbindelse är ytterst liten, en kortfattad beskrivning av dess karaktär och, där det är praktiskt möjligt: en uppskattning av dess finansiella effekt, en indikation om osäkerheterna beträffande beloppet eller tidpunkten för utbetalningar samt möjligheten att eventuell gottgörelse erhålls (RKR 10.2)
- Avseende förutbetalda intäkter ska det lämnas en beskrivning av väsentliga inkomstgrupper jämfört med föregående år samt ange grunderna för intäktsföring för olika poster, dvs. över vilken tid och enligt vilket mönster som inkomsten kommer att intäktsföras (RKR 18)
- Upplysning om den samlade verksamhetens förväntade utveckling saknas i förvaltningsberättelsen (RKR 8.2; 7.6c)

Hänvisningarna ovan i parantes är till Lagen om kommunal redovisning (LKR) samt rekommendationer från Rådet från kommunal redovisning (RKR).